

ΘΕΤΙΚΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΚΛΙΜΑ ΚΑΛΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ

Δρ Νίκη Νικολαΐδου
Λειτουργός ΠΑ.ΒΙ.Σ.
Παιδαγωγικό Ινστιτούτο
Κύπρου

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ

Το σχολικό κλίμα
(ορισμός -
σημασία)

Καλές Πρακτικές
για ανάπτυξη
θετικού κλίματος

ΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΚΛΙΜΑ

«Η ΜΕΓΑΛΗ ΕΙΚΟΝΑ»

ΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΚΛΙΜΑ

γνωστικό - παιδαγωγικό κλίμα

φυσική ατμόσφαιρα

συναισθηματικό κλίμα

κοινωνικό κλίμα

Είναι η **υποκειμενική αντίληψη** των μελών του σχολείου, όχι αναγκαστικά αυτό που είναι στην πραγματικότητα (Koth, Bradshaw & Leaf, 2008)

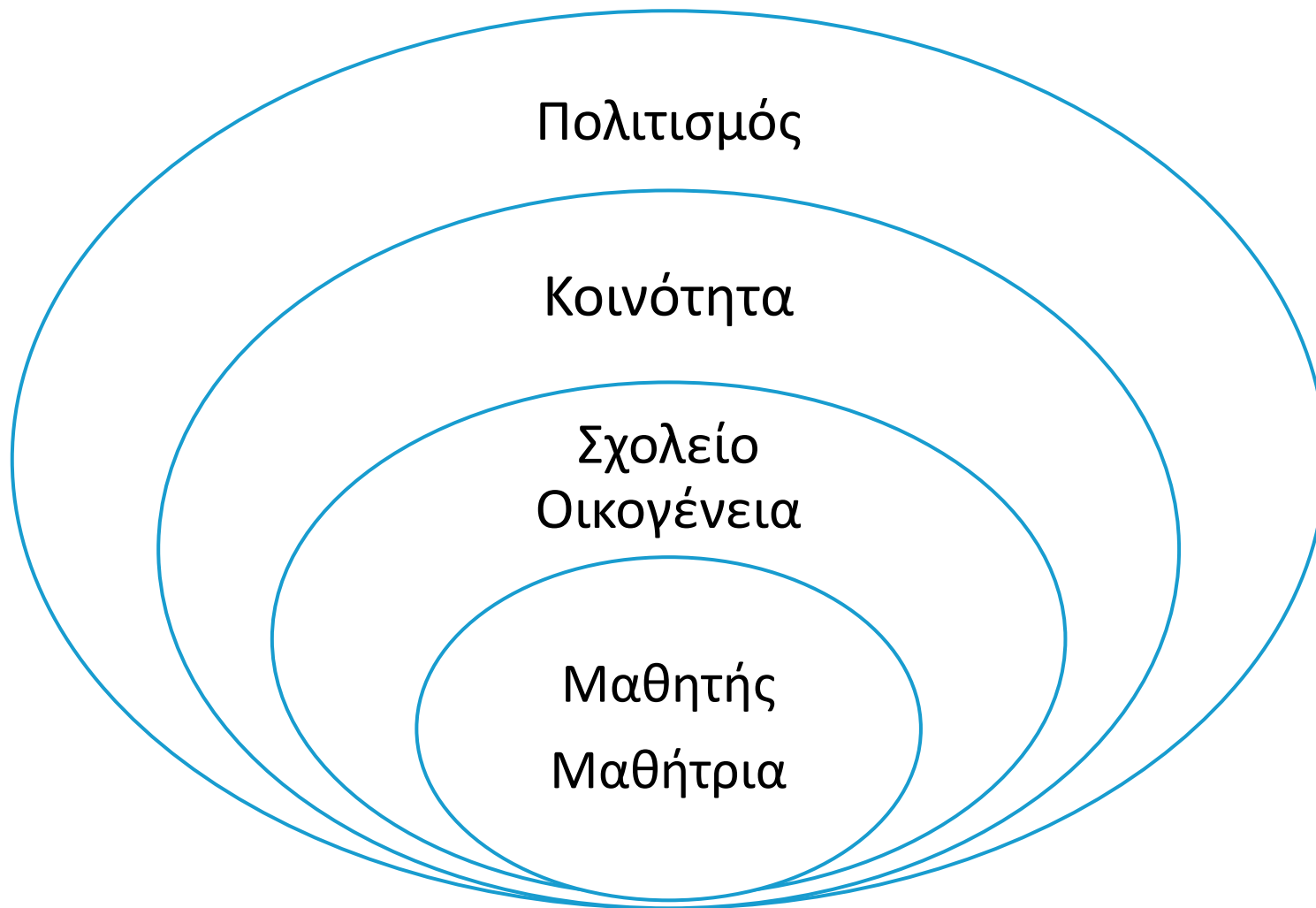
ΤΟ ΚΛΙΜΑ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΟΡΙΖΕΤΑΙ ΩΣ...

... η ιδιαίτερη ατμόσφαιρα που δημιουργείται στο σχολείο, (πχ φιλική, εχθρική, ανταγωνιστική)

... τα επαναλαμβανόμενα πρότυπα και μοτίβα συμπεριφοράς, στάσεων και συναισθημάτων που χαρακτηρίζουν τη ζωή μέσα στο σχολείο (McLellan & Nicholl, 2008).

... οι συνθήκες ενδιαφέροντος, **ασφάλειας**, αγάπης, εμπιστοσύνης και οι αρμονικές διαπροσωπικές σχέσεις που επικρατούν μεταξύ των μελών του σχολείου (Κόφφας, 2002).

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΙΔΡΟΥΝ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΕΠΙΘΕΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Η δημιουργία
θετικού σχολικού
κλίματος
προϋποθέτει
γνώση των
παραγόντων και
συνεργασία
ΟΛΩΝ

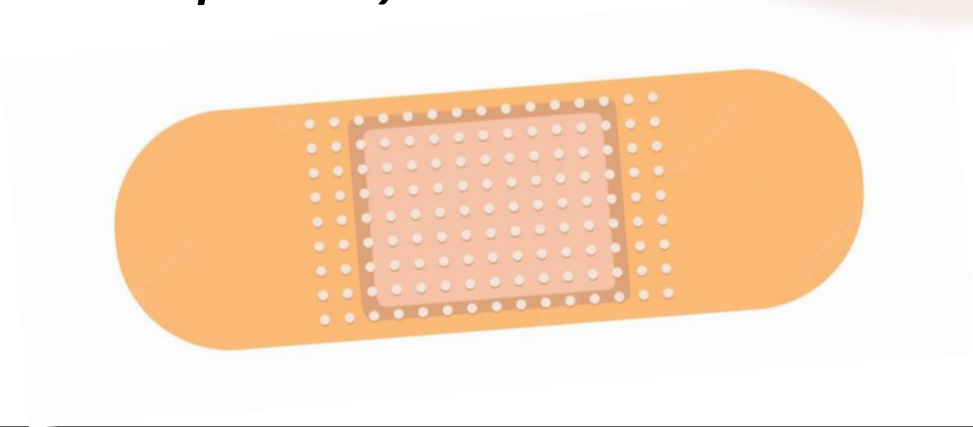
Κάποιος / Κάποια
«σημαντικός/η» θα
επισκεφθεί το σχολείο
σας σε μια βδομάδα.

Ως
εκπαιδευτικός/μέλος
της Επιτροπής Αγωγής
Υγείας
τι θα κάνατε ή/και τι θα
αλλάζατε;

*Μη επίγνωση του κλίματος
του σχολείου...*

ΘΕΤΙΚΟ ΚΛΙΜΑ: ΕΠΕΝΔΥΣΗ ΣΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ

«Η καλύτερη στιγμή
να επιδιορθώσεις τη
στέγη είναι όταν ο
ήλιος λάμπει».

Τζων Κέννεντυ (1917-1963)

ΕΠΕΝΔΥΣΗ ΣΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ. ΓΙΑΤΙ;

Το κλίμα του σχολείου αποτελεί μια από τις σπουδαιότερες μεταβλητές του φαινομένου της μαθητικής βίας

Η ύπαρξη θετικού σχολικού κλίματος φαίνεται να προστατεύει τους/τις μαθητές/τριες από τη θυματοποίηση, το άγχος και την περιθωριοποίηση (Φάντη, Κ., 2021)

Σε σχολεία όπου υπήρχε θετικό κλίμα παρατηρήθηκε αυξημένη συνεργασία και κοινωνικοποίηση και αισθητή μείωση φαινομένων βίας και συγκρούσεων (Evans et al, 2009).

Το κλίμα επηρεάζει την ψυχική διάθεση των εκπαιδευτικών και τον ενθουσιασμό τους (Sergiovanni & Starratt, 2007)

ΠΩΣ ΘΑ ΠΡΟΩΘΗΣΩ ΘΕΤΙΚΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΚΛΙΜΑ;

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Αρ. Φακ.: 21.1.03
Αρ. τηλ.: 22809527

30 Αυγούστου 2016

Διευθυντές/ Διευθύντριες
Σχολείων Δημοτικής,
Μέσης και Μέσης Τεχνικής
και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης.

**Θέμα: Δημιουργία Επιτροπής και Καταρτισμός Σχεδίου Δράσης
για την Αγωγή Υγείας και Πρόληψη της Παραβατικότητας**

Σε σχέση με πιο πάνω θέμα, σας υπενθυμίζουμε την ανάγκη σύστασης Επιτροπής Αγωγής Υγείας και Πρόληψης της Παραβατικότητας στο σχολείο σας, η οποία θα έχει την ευθύνη να οργανώνει, να προωθεί και να παρακολουθεί την εφαρμογή Σχεδίου Δράσης Αγωγής Υγείας και Πρόληψης της Παραβατικότητας, με στόχο την ανάπτυξη προληπτικών δράσεων που αφορούν στην παραβατικότητα.

Το Σχέδιο Δράσης είναι σημαντικό να περιλαμβάνει δραστηριότητες των οποίων η

Εγκύκλιος: «Δημιουργία
Επιτροπής και Καταρτισμός
Σχεδίου Δράσης...»

<https://www.pi.ac.cy/pi/files/pavis/egkyklioι/ypp4464a.pdf>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β'

ΚΑΛΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΑΓΩΓΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΤΗΣ ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

1. Δημιουργική Απασχόληση
Μαθητών/Μαθητριών

2. Αξιοποίηση εκπαιδευτικών
του σχολείου

3. Ενεργός εμπλοκή παιδιών
στη ζωή του σχολείου

4. Ενθάρρυνση με κίνητρα /
επιβράβευση

5. Μαθητές / Μαθήτριες
υψηλού κινδύνου

6. Ενεργός εμπλοκή γονέων
στην εκπαιδευτική διαδικασία

7. Συνεργασία σχολείου-
κοινότητας

1. ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΜΑΘΗΤΩΝ/ΜΑΘΗΤΡΙΩΝ

Ανάδειξη ταλέντων «Είναι ωραίο να έχεις ικανότητες, αλλά το κλειδί είναι να έχεις την ικανότητα να ανακαλύπτεις τις ικανότητες των άλλων» (Elbert Hubbard)

- διαγωνισμός ταλέντων, παρουσίαση των ενδιαφερόντων των μαθητών/μαθητριών μέσα από εκδηλώσεις/συμμετοχές

Δημιουργική ενασχόληση τα Διαλείμματα

Δημιουργία χώρου για ψυχαγωγία

Αξιοποίηση βιβλιοθήκης του σχολείου για πρόσβαση από τους μαθητές/τις μαθήτριες

Καλλιέργεια του εθελοντισμού

http://www.citizenscommissioner.gov.cy/citizenscom/citizenscom.nsf/handbook_el/handbook_el?OpenDocument

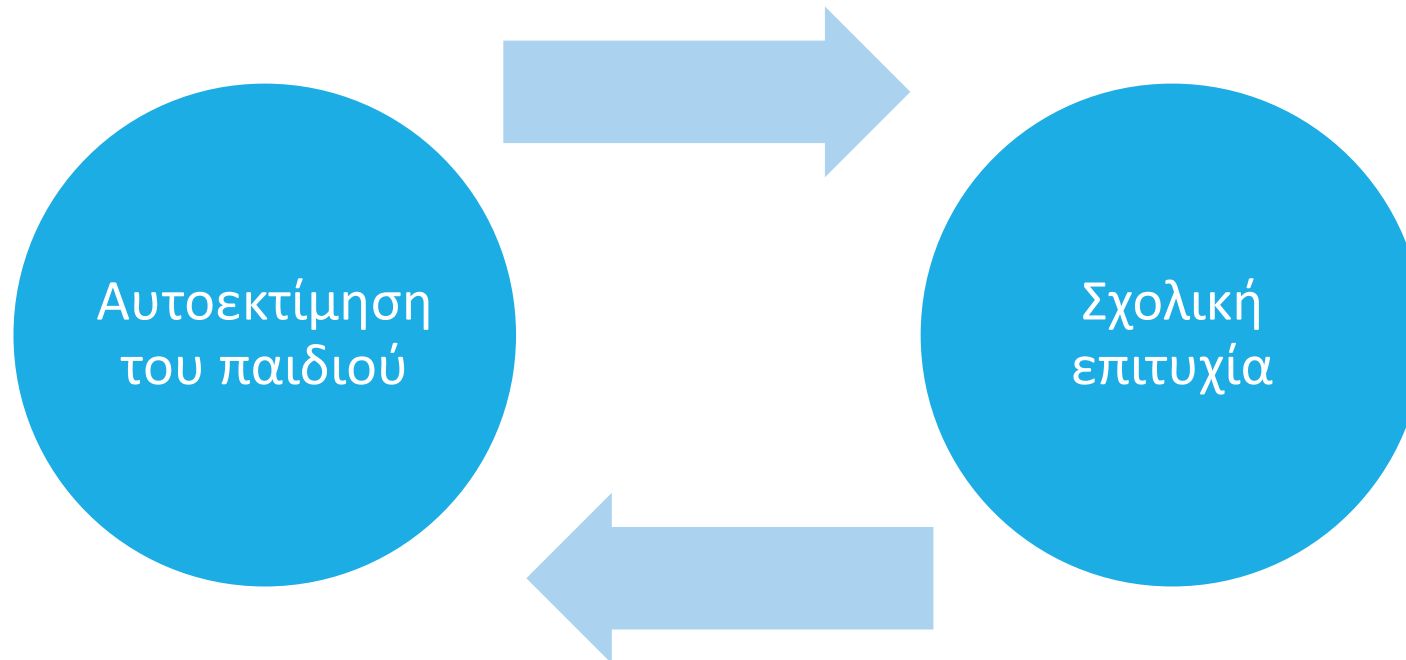
2. ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

3. ΕΝΕΡΓΟΣ ΕΜΠΛΟΚΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΣΤΗ ΖΩΗ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

«Το σημαντικό δεν είναι τόσο να διδάσκεται κάθε παιδί, όσο να δίνεται σε κάθε παιδί η επιθυμία να μάθει». John Lubbock

Καθορισμός κανονισμών της τάξης σε συνεργασία με τα παιδιά

Οι κανόνες ως βάση της συμβίωσης των
μαθητών (τάξη, σχολείο)

- ✓ Γιατί χρειαζόμαστε κανόνες;
- ✓ Τι θα συμβεί αν... (παραβίαση κανόνων, συνέπειες)
- ✓ Σχεδιάζουμε μια κοινή συμφωνία
- ✓ Παρουσιάζουμε τους νέους μας κανόνες

https://www.living-democracy.com/pdf/el/V2/V02_U05.pdf

Ενεργός ρόλος του Κεντρικού
Μαθητικού Συμβουλίου /
Συμβούλια Τάξεων

Δίοδος επικοινωνίας μαθητών –
εκπαιδευτικών «Κουτί επικοινωνίας»

Εμπλοκή των μαθητών στη
διαμόρφωση της τάξης και του
σχολείου τους

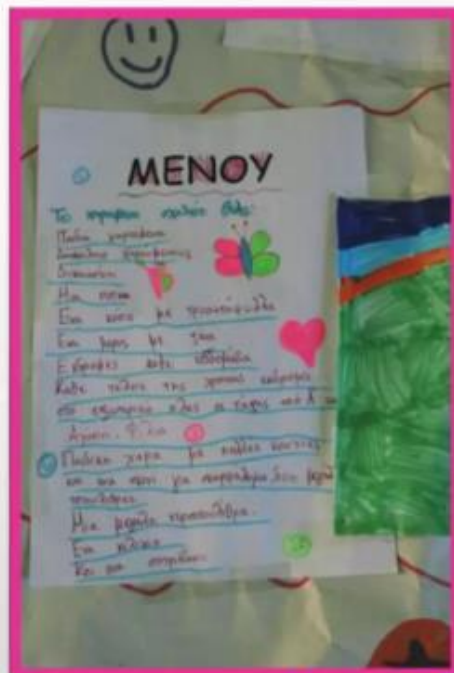

Εμπλοκή των παιδιών στην επιλογή και υλοποίηση των στόχων της τάξης / του σχολείου

Πρώτη Δράση

Στην πρώτη δράση που υλοποιήθηκε, «συναντηθήκαμε» όλοι οι μαθητές/τριες στο Σχολείο του Κώστου και σε ομάδες μπερδεμένες, «φτιάξαμε το ΜΕΝΟΥ με τα φαγητά που πρέπει να έχει το ΧΑΡΟΥΜΕΝΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

.... Και στην παραγωγή υλικού

ΜΕΙΩΣΗ ΟΓΚΟΥ ΣΚΟΥΠΙΔΙΩΝ

Νάρκη στα θεμέλια των Δήμων το κόστος των σκουβάνων

■ Δήμος: Αν ένα θάβει τριπλά μεταλλικό, το κόστος (σε κάθε σταθμό) είναι 1.500 ευρώ. Αν ένα θάβει τριπλά μεταλλικό, το κόστος (σε κάθε σταθμό) είναι 1.500 ευρώ. Αν ένα θάβει τριπλά μεταλλικό, το κόστος (σε κάθε σταθμό) είναι 1.500 ευρώ.

Εισηγήσεις παιδιών προς το Δήμο

- Ο Δήμος Σωτήρας να εκδώσει παρόμοια ενημερωτικά έντυπα και αφίσες για ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των δημοτών σε θέματα προστασίας του περιβάλλοντος.
- Να τοποθετηθούν περισσότεροι κάδοι σκουπιδιών και ανακύκλωσης στο Δήμο.
- Ο Δήμος να διοργανώσει εκδηλώσεις με θέμα τη συμβολή των κατοίκων στην προστασία του περιβάλλοντος.
- Να τοποθετηθούν γιγαντοαφίσες στους δρόμους του Δήμου για ευαισθητοποίηση του κοινού για το θέμα.

Στο πλαίσιο της Περιβαλλοντικής Πολιτικής και της Εκπαίδευσης για Αειφόρο Ανάπτυξη, το Α' Δημοτικό Σχολείο Σωτήρας έθεσε σαφείς και υλοποιήσιμους στόχους για την τριετία 2013-2016. Πιο συγκεκριμένα, το σχολείο εστίασε στη «Διαχείριση Απορριμμάτων», δηλαδή τη σωστή και ορθολογιστική διαχείριση, έτσι ώστε να μειωθεί ο όγκος παραγωγής απορριμμάτων στο σχολείο και στο Δήμο. Στο πλαίσιο αυτό, τα παιδιά προσπάθησαν να ευαισθητοποιήσουν και να εμπλέξουν στην όλη προσπάθεια γονείς, συγγενείς, καθώς και τους δημότες γενικότερα. Απώτερος σκοπός της όλης προσπάθειας είναι η μείωση του κόστους του Δήμου Σωτήρας για τη μεταφορά των απορριμμάτων σε χωματερές.

Α' ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΣΩΤΗΡΑΣ
<http://d1m-sotira1-1mm.schools.ac.cy>

ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΤΟΙΚΩΝ ΔΗΜΟΥ ΣΩΤΗΡΑΣ

Βοήθα το περιβάλλον
Για ένα Καλύτερο Αύριο

Μιχαήλ Ανθόπουλος
Τάξη: Ε

Πρωτοβουλία των μαθητών και καθηγητών του Α' Δημοτικού Σχολείου Σωτήρας

Ώρα: «Κοινωνία της τάξης» / «Επανορθωτικός κύκλος»

Συζήτηση για θέματα που αφορούν τη ζωή τους στο σχολείο

- Προβληματισμοί, Απόψεις, Εισηγήσεις
- Επίλυση συγκρούσεων
- Τήρηση κανόνων

Κλείσιμο της σχολικής
μέρας/βδομάδας (τελετουργίες)

4. ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΚΑΙ ΕΝΘΑΡΡΥΝΣΗ ΜΕ ΚΙΝΗΤΡΑ ΚΑΙ ΕΠΙΒΡΑΒΕΥΣΗ

Η κοινωνική συμπεριφορά διδάσκεται!

- Σύστημα συμβολικών αμοιβών (ατομικό, ομαδικό)
- Αναγνώριση (δημόσια) θετικών συμπεριφορών, πχ αλληλοβοήθεια, κοινωνική προσφορά, σεβασμός.

	
Όνομα:	Όνομα: © Teaching Therapy

5. ΜΑΘΗΤΕΣ / ΜΑΘΗΤΡΙΕΣ ΥΨΗΛΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ

Καλές πρακτικές εντοπισμού και στήριξης των μαθητών / μαθητριών.

Ενεργοποίηση της Επιτροπής Αγωγής Υγείας και Πρόληψης της Παραβατικότητας.

Τακτική και αμφίδρομη επικοινωνία μεταξύ των εκπαιδευτικών, εκπαιδευτικών – Διεύθυνσης και εκπαιδευτικών – γονέων.

Επαρκής παιδονομία (ιδιαίτερα σε χώρους ψηλού ρίσκου).

Κοινή αντίληψη ήπιων και σοβαρών ανεπιθύμητων κοινωνικών συμπεριφορών – όλοι οι εκπαιδευτικοί να διαχειρίζονται τις περιπτώσεις με πανομοιότυπο τρόπο.

Εφαρμογή κοινής πολιτικής πρόληψης και διαχείρισης περιστατικών βίας.

ΣΧΟΛΙΚΗ ΒΙΑ

Συγκρούσεις

Ρατσισμός

Εκφοβισμός

Αδικήματα
κατά ζώων
ή
περιουσίας

Παραβατικότητα
(κλοπές, χρήση
ουσιών,
κάπνισμα κλπ)

ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΥ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

Αρ. Φακ.: 7.19.04.16.1, Π.Ι. 12.10.03
Αρ. Τηλ.: 22402350, 22402487
Αρ. Φαξ: 22402394

11 Νοεμβρίου 2020

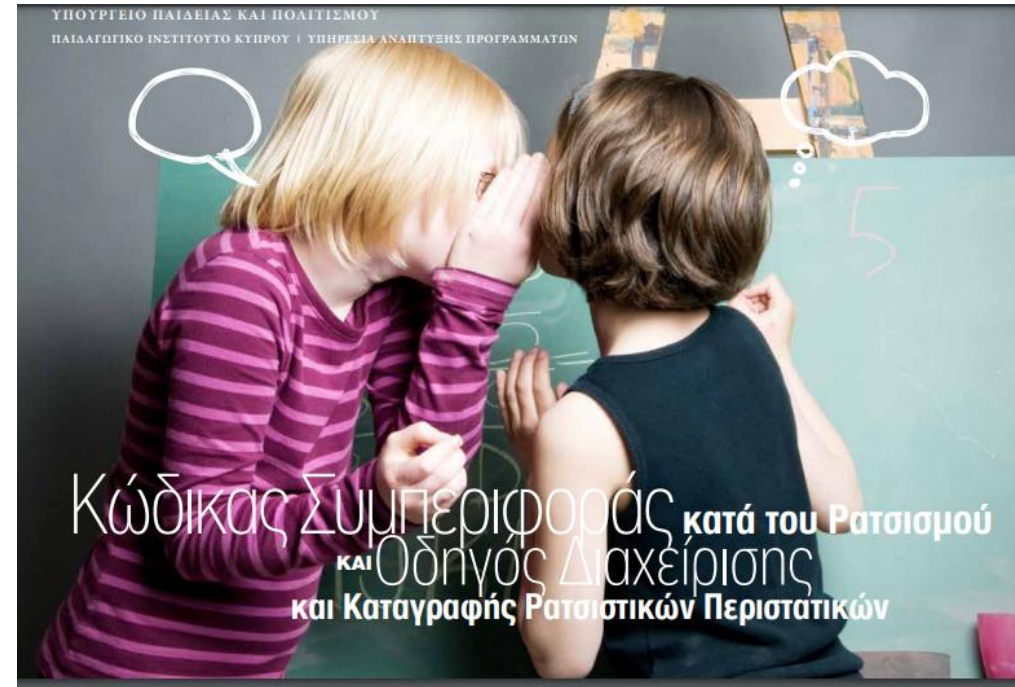
Διευθυντές/Διευθύντριες Σχολείων
Δημοτικής, Μέσης Γενικής και Μέσης Τεχνικής
και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης

Θέμα: Πρόληψη και διαχείριση περιστατικών σχολικού εκφοβισμού

Το Υπουργείο Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας (ΥΠΠΑΝ), στο πλαίσιο της

https://www.pi.ac.cy/pi/index.php?option=com_content&view=article&id=3088&Itemid=505&lang=el

ΚΩΔΙΚΑΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΡΑΤΣΙΣΜΟΥ

https://www.pi.ac.cy/pi/files/epimorfosi/antiratsistiki/kodikas_oct16.pdf

6. ΕΝΕΡΓΟΣ ΕΜΠΛΟΚΗ ΓΟΝΕΩΝ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

- Προσφορά σεμιναρίων / διαλέξεων (σχολείο, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, οικείος ψυχολόγος, φορείς, κλπ.)
- Ενεργός συμμετοχή τους σε δραστηριότητες του σχολείου
- Άντληση ιδεών από τους γονείς/κηδεμόνες, παππούδες, γιαγιάδες

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ
Αρ. Φακ.: 07.07.001.013
Αρ. Τηλ.: 22402300
Αρ. Φαξ.: 22480505
e-mail: semgoneis@cyearn.pi.ac.cy

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΚΥΠΡΟΥ
2252 ΛΕΥΚΩΣΙΑ

25 Ιανουαρίου 2024

Διευθυντές/Διευθύντριες
Δημόσιων και Ιδιωτικών Νηπιαγωγείων, Δημοτικών Σχολείων,
Γυμνασίων, Λυκείων και Τεχνικών Σχολών Επαγγελματικής
Εκπαίδευσης και Κατάρτισης

Θέμα: Σεμινάρια για Γονείς σε θεματικές σχετικές με τη βία και την παραβατικότητα, 2023-2024

Το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, σε συνέχεια προηγούμενης ταυτίριθμης εγκυκλίου, ημερ. 20/9/2023 και στο πλαίσιο της προσπάθειας του Υπουργείου Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας (ΥΠΑΝ), για την υλοποίηση δράσεων με στόχο την πρόληψη και αντιμετώπιση της βίας και της παραβατικότητας στα σχολεία, ενημερώνει ότι με σκοπό την ενδυνάμωση των γονέων συνεχίζει να προσφέρει σεμινάρια για γονείς σε σχετικές θεματικές ενότητες, όπως: αντιρατσιστική εκπαίδευση, συναισθηματική νοημοσύνη, επικοινωνία και σχέσεις, διαχείριση συναισθημάτων/άγχους, παραβατική συμπεριφορά, πειθαρχία/προώθηση θετικής συμπεριφοράς και βία/σχολικός εκφοβισμός.

Τα Σεμινάρια για Γονείς έχουν ως στόχο να στηρίξουν τους γονείς και τις οικογένειες, αφού αποτελούν σημαντικό παράγοντα σχολικής αποτελεσματικότητας. Η διεξαγωγή των σεμιναρίων γίνεται κυρίως σε απογευματινό χρόνο και συνήθως, μετά από συνεννόηση με τη σχολική μονάδα και διαρκούν γύρω στις δύο ώρες. Ο κατάλογος των σεμιναρίων καθώς και άλλες χρήσιμες πληροφορίες υπάρχουν στον ιστοχώρο του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου (<http://www.pi.ac.cy>) και συγκεκριμένα στην ιστοσελίδα των Σεμιναρίων για Γονείς (https://www.pi.ac.cy/pi/index.php?option=com_content&view=article&id=389&Itemid=320&lang=el).

7. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΧΟΛΕΙΟΥ - ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

Μέσα από συναντήσεις (αλληλογνωριμία, ενδυνάμωση σχέσεων, εκπαίδευση στον κοινωνικό πολιτισμό)

Συνεργασία / Προγράμματα με τοπικούς φορείς, οργανώσεις, υπηρεσίες (κοινότητα/Δήμος, ΚΟΑ, Τμήμα Δασών, κλπ.)

Συνεργασία για αντιμετώπιση προβλημάτων βίας και παραβατικότητας

ΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΚΛΙΜΑ...

...ενδέχεται να έχει θετική επίδραση στην υγεία όλων των εμπλεκομένων ΑΛΛΑ μπορεί και να αποτελεί σημαντικό εμπόδιο στη μάθηση! (Freiberg, 1998).

Το θετικό σχολικό κλίμα μπορεί να αρχίσει από
ΕΣΕΝΑ!

I Teach

What's Your
Superpower?

*«ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΠΟΥ
ΔΕΝ ΘΑ
ΑΓΚΑΛΙΑΣΤΕΙ
ΑΠΟ ΤΟ
ΧΩΡΙΟ, ΘΑ ΤΟ
ΚΑΨΕΙ ΓΙΑ ΝΑ
ΝΙΩΣΕΙ ΤΗ
ΖΕΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ»*

The child who is
not embraced
by the village will
burn it down to
feel it's warmth.

AFRICAN PROVERB | @ THELIONLAW

Οικοσελίδα ▶ ΠΑ.ΒΙ.Σ.

ΠΑ.ΒΙ.Σ.

Οικοσελίδα
Ιστορικό
Προγράμματα Επιμόρφωσης
Εθνική Στρατηγική
Εκπαιδευτικό και
Επιμορφωτικό Υλικό
Έρευνα
Ανακοινώσεις - Εγκύκλιοι
Επικοινωνία
Σύνδεσμοι
Γραμμές βοήθειας - στήριξης
ΣΕΠ - Καταχώριση
περιστατικών εκφοβισμού

Το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο

Οικοσελίδα
Παιδαγωγικό Ινστιτούτο
Τομείς
Προγράμματα - Σεμινάρια
Συνέδρια - Ημερίδες

Παρατηρητήριο για τη Βία στο Σχολείο

Καλωσορίσατε στην Ιστοσελίδα του Παρατηρητηρίου για τη Βία στο Σχολείο (ΠΑ.ΒΙ.Σ.)

Το ΠΑ.ΒΙ.Σ. μέσω των δομών του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου Κύπρου παρέχει στήριξη στις σχολικές μονάδες για εφαρμογή προγραμμάτων, επιμορφώσεων και δράσεων στο πλαίσιο της Εθνικής Στρατηγικής για Πρόληψη και Διαχείριση της Βίας στο Σχολείο.

Σκοπός του ΠΑ.ΒΙ.Σ. είναι η προαγωγή και η διατήρηση ενός ασφαλούς και φιλικού σχολικού περιβάλλοντος για όλα τα μέλη της σχολικής κοινότητας.

Οι όροι εντολής του ΠΑ.ΒΙ.Σ. είναι να:

- Συλλέγει, καταγράφει και αναλύει στοιχεία που αφορούν στην έκταση και στις μορφές της βίας στο σχολείο.
- Συλλέγει ποσοτικά και ποιοτικά δεδομένα αναφορικά με καλές πρακτικές πρόληψης και αντιμετώπισης της παραβατικότητας και της βίας στο σχολείο.
- Προωθεί μία συστηματική συνεργασία με τους εκπαιδευτικούς και κοινωνικούς εταίρους.
- Καταθέτει εισηγήσεις για καθορισμό πολιτικής που αφορά στην πρόληψη και διαχείριση της βίας στο σχολείο.

Παρατηρητήριο για τη Βία στο Σχολείο

<https://www.pi.ac.cy/pavis>

Email: pavis@cyearn.pi.ac.cy